

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchényi-utca SIMON-ház Kuna József ur kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok... minden közlemények ide intézendők.

Hírmegjelenések csak ismert kszektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen napokon t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy hónapra.

Hirdetési díj:

Ot-hasásbospettis egyezri belgtetésáért 5kr Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr Nyiltér 4 hasásbospettisórért 20 kr.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Kedd, Január 17.

12. szám.

Az ügyvédség reformja.

(F.) Fabinyi Teofil igazságügyi miniszter ur a napokban tett közzé egy reformjavaslatot, mely 163 szakaszban az ügyvédi rendtartásról szóló 1874. évi 34. törvénycikket igen jelentékenyen módosítja és oly újításokat fog rendszeresíteni, melyektől méltán várhatjuk azt, hogy az ügyvédkedést magasabb színvonalra emeli.

Rég óhajtott és nagyon szükséges reform ez, mert az említett 1874. évi törvény alig felel meg a kívánalmaknak, úgy hogy ennek folytán az ügyvédek száma gomba módra tulságosan fölszaporodott, az ügyvédi karnak tekintélye pedig nagyon súlyosodott.

E bajokon és visszasságokon segít a javaslat, sőt ennél még többön is. Ugyanis nem csupán az ügyvédség fog javuló változásra keresztül menni, hanem általában egész igazságszolgáltatásunk. Az ügyvéd ugyanis ezután valóságos tényezője lesz az igazságszolgáltatásnak, és a maga áthasonulásával egyszersmind természetesen át fogja alakítani sok tekintetben judicaturánk lényegeit, melylyel jelleménél fogva szoros kapcsolatban áll.

Ügyvéd, peresfél és bíró egyaránt örömmel veszi tudomásul e javaslatot. Sok eredményt és javulást vár tőle mindenki, mert sokban oly türethetetlen és tarthatatlan a mai állapot, hogy annál csakis jobbra fordulás remélhető. Több és jobb védelem kell a peresfeleknek, könnyítés a bíróságoknak, mi a jogszolgáltatás gyorsaságát növeli, nagyobb tekintély és több kereset az ügyvédeknek.

E célok elérése végett a javaslat a meglevő intézményeket kiigazítja, az ügyvédi önkormányzatot kiszélesíti, számos igen gyakorlati és méltányos, valamint egészen új intézkedést állít föl s a fegyelmet szigorubbá teszi.

Szerzője dr. dell Adami Rezső fővárosi ügyvéd, ki a tudomány követelte elméleteket, mint jogtudós, és a gyakor-

lati élet követelményeit, mint praktizáló ügyvéd egyaránt ki tudta elégíteni.

Főbb vonásai. Első sorban a joggyakornokok ügyét rendezi. A gyakorlat tartamát meghagyja, mint eddig, három évről, de kezdő pontja gyanánt a jogtudori fok elnyerését teszi, holott eddig csak egy év kivántatott a tudorág után. Ennek folytán az ügyvédi pályára való elkészülés föfeltétele hosszabb és pontosabb gyakoronkoskodás lesz. Helesebb alakot ölt az ügyvédi vizsgálat is, melyből kimaradnak az oda nem tartozó tárgyak és domináló szerep jut a magánjognak. Persze, hogy ez még codificatióra vár.

Kiváló része a javsslatnak az, mely az ügyvédi jogokat és felelősséget szabályozza.

A zugirászatra, melyet az ügyvédi jogok bitorlásának nevez, szigoru büntetést mér s már első ízben is 6 hónapig terjedhető fegyházzal és 50 frttól 1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja.

A kamarák önkormányzata jelentékeny kiterjesztést nyer. A közgyűlés titkos szavazattal választja az u. n. ügyvédi tanácsot. Ez új intézmény, de már régóta hangoztatott kívánsága az ügyvédi karnak. Ezentul a curián a föllebbezett ügyekben két curiai bíróból és két ügyvédből álló tanács dönt, melynek elnöke egy kinevezett bíró. Az ügyvédség ettől várja, hogy végre meg fog szűnni azon elnéző gyakorlat, melyet a curia a kizárásra érdemeseknek állított ügyvédekkel szemben folytatott. Az ügyvédi kar bizonyára könnyebben küszöbölheti ki kebelől a selejtet ezután, mint eddig. S ez nagyban fogja emelni az ügyvédi tekintélyt.

Főképp pedig a fegyelem szigorítása lesz údvös hatással. Nemcsak a belépő, hanem a már bejegyzett ügyvédek ellen is szigoru eljárás lesz tisztátlan ügyekben. Ebben a kamaráknak nagy hatáskör van biztosítva. Így az ügyvédi korban élődi férgkeként befészkel és a tudatlan népet lelketlenül zsaroló indivi-

numok megérdemelt kidobásának fogunk részesülni.

Ezek főbb vonásai és irányai a javaslatnak, melyet ismertetni akartunk s melyen a törvényhozás bizonyára legfőképen oly változtatásokat fog tenni, hogy ezek még inkább szigorítsák teteleit.

Szeszadó. A szeszadó reformjáról szóló s a monarchia mindkét államára nézve megállapított törvényjavaslat terjedelmes indoklásával együtt — mint a „Pester Correspondenz” értesül — minden esetre még e hónapban, valószínűleg január 26-án fog a magyar országgyűlés elé terjesztetni. Óhajtható lenne, hogy e reform, melytől a pénzügyminiszter tudvalevőleg a szeszadó jövedelmének 15 millió forintnyi, esetleg még nagyobb emelkedését is várja évenként, gyümölcsöző hatását már a folyó év második felében tetteleg igazolná. Némi jó akarattal, melyet joggal feltételezhetünk, elég korán elintézheti a törvényhozás a fennemlített údvös célra ezen oly fontos törvényt még akkor is, ha azt még oly lelküimeretesen és behatóan akarja is tárgyalni.

Országgyűlés.

Budapest, január 16.

A képviselőház ma kezdő meg a folyó évi állam költségvetés általános tárgyalását, mely iránt egy a ház, mint a közönség nagy érdeklődést tanusított. A vitát Hegedűs Sándor előadó nyitotta meg, ki a ház által osztatlan figyelemmel hallgatott szakszerű beszédében összehasonlító és tájékoztató módon terjeszkedett ki a költségvetés fontosabb részére, kiemelve mint jellemző vonást, hogy a kiadásoknak évről-évre való emelkedésében e költségvetésnél tapasztalható először bizonyos megállás.

Az élénk helyeslésekkel fogadott beszéd után Horváth emelt szót a költségvetés ellen. Fejtegetéseinek főbbjei ezek: alig van a költségvetés téttele, melyet a kormány megtartana; — az igazi megtakarítás alig 800,000 forint s a pénzügyi bizottság mégis nagyon fenhangon beszél jelentésében; a budget nem realis; Tisza kibontakozási terveze illuszió s így a kormány ma is programtalan. Végül ellenindítványt terjesztett be, mely szerint a ház kimondaná, hogy a költségvetést nem fogadják el a részletes tárgyalás alapjául. Az ellenzék szónokot, beszéde végén megéljenzete.

De megbánva rögtön a rideg, komor szavakat szomoruan, bocsánatkérőleg szölt: — Bocsásson meg, Marina; fejem ég s alig tudom, mit beszélek. Sok dolog nem tőlünk függ gyarló emberektől, s van nálunk erősebb hatalom, a sors.

— Babonás ön, Ármin? — szölt a szép oláh asszony: — minket szoktak vadolni azzal. — Volt alkalommal tapasztalni a körülmények erőszakos hatalmát, — viszonzá Ármin. — Nem tudom, én voltam-e gyenge vagy más is meghajolt volna a kikerülhetlen végzet előtt, s úgy cselekedett volna, mint én?

Marina nem tudhatta, mire céloz Ármin, de látta, hogy rosszul esnek neki a mult emlékei, melyekre céloz, hogy lázas ingerültséggel idézi azokat most emlékébe; elakarta innen vonni őt a szép asszony.

— Miért akar ön talán régmúlt dolgokra gondolni e perében? — szölt hozzá nyájas kacérsággal; gondoljunk a jövőre. Marina letette kezéből a könyvet. Szép keze az asztalkán pihent s a bőjüjü rula kissé feltüremlett, úgy hogy egy picike darab kilátszott hóféhér karjából.

Armin nem nyúlt a szép kéz után. Komoran a pamlag szögletébe huzódva, tépelődött gondolataival s azzal, a mit mondani akart, mondania kellett s a mit kimondani mégis remegett.

— Beteg ön, Ármin? — szölt Marina aggodva. — Csak szomorú vagyok, — viszonzá Ármin.

A szép asszony édes gyönyörtől elpirult. Nem gondolt egyebet, minthogy Ármin szomorúságának oka az, mert tőle távoznia kell. A könyv után nyúlt kis keze, s újra lapozgatni kezdte azt, a nélkül hogy egy pillantást vetne belé.

— Ön a jövőről beszél, Marina, — szölt Ármin elfojtott lázassággal, szakgatottan: — félek, hogy sok bánatot fog az hozni mindkettőnknek.

Most Miklós Gyula emelt szót, még pedig ezuttal a házban először. Szépen előadott tartalmas beszédében megmagyarázta, miért viseltetik a szabadelvű párt bizalommal a kormány és annak feje iránt; majd az ellenzék által a defecit, a „laza közigazgatás”, s „a politikai erkölcsök hanyatlása” czimén felhozatni szokott vádaskodásokat szedte szét ügyesen és fordítá nem kevés sikerrel az oppositio ellen.

A többség soraiban élénk helyeslésre talált eme beszéd után, öt percznyi szünet volt, melynek eltelte után Helfy beszélt, a pénzügyekkel keveset, de annál többet foglalkozva azzal a témával, hogy Tisza kormányzata alatt szabadelvűség tekintetében visszaesés tapasztalható, mit példákkal illusztrálni igyekezett. Helfy is oly értelmű hat, javaslatot adott be, mint Horvánszky.

Végül Tisza a Kálmán szölt, főképen Helfy vádjával foglalkozva, melyeket részint rectificált, részint megezáfolt részint valódi értékükre reducált, még pedig nagy sikerrel és meggyőző erővel. A miszterelnök mai felszólalása, de kivált beszédének a szabadelvűséggel foglalkozó részei a legigazabb s legmeggyőzőbb dolgok közé tartoznak, mik e tárgyan mostanában mondottak és azért zajos helyeslésre találtak pártja részéről, s mely benyomást tettek az egész házra.

Az iparoskör ünnepélye.

A debreczeni iparoskör helyiségében vasárnap délelőtt 10 1/2 óraker telemelő ünnepély folyt le, ekkor tartotta meg ugyanis az iparoskör szeretett elnökének, a debreczeni gözmalom érdemes igazgatójának, Szepessy Gusztáv urnak, igazgatói működése 25 éves jubileumát.

Az iparoskör tagjai 10 óraker rendkívül nagy számban gyűltek össze a kör helyiségében, félórával később Stieber János és Huber József urak kíséretében megjelent a jubiláns, kit harsány éljenzésekkel fogadott az összegyűlt közönség, melynek elhangzása után Serli Ede ur, a kör alelnöke magvas beszédben üdvözölte a jubiláló igazgatót. Beszéde következő:

Mélyen tisztelt tekintetes elnök ur! Midőn a tek. elnök ur az István gözmalom társulatnál, mint igazgató 25 sikerdes évet töltött el és így e fényes korszakra önelégülten visszapillantva, negyed százados jubileumát megtartotta, — a tekintetesség vezetése alatt álló iparos kör örömmel siet, hogy ez alkalomból kifolyólag, igaz, bensőleg érzett

Marina csodálkozva emelte föl szép szeméit. — Félek, hogy a jövő sok bánatot hoz, — ismétlé Ármin s hangja alig hallhatóvá, suttogóvá vált: — isten látja lelketem, soha sem akartam szép szemeknek könyeket, jó szívének szomorúságot okozni.

— Mitől fél ön, Ármin? — szölt Marina. Szép újjai remegtek a könyv lapjain. Egyszerre fölegyenesedett deli termete, arca merész elhatározástól kigyult s hirtelen mozdulattal a nyakán függő kis fekete szalaghoz kapott. Hevesen kiragadta azt nyakából s Arminnak nyújtá.

Hordja ezt nyakán és örízze meg hiven, — szölt lázasan égő ajkkal; — anyántól kaptam. Nyolcz éves korom óta hordom. Soha le nem tettem nyakamról és soha... soha senkinek kezében nem volt még.

A fekete szalag végén kis kerek arany lap függött; rajta domborművel a boldogságos szűz Mária képe. Armin habozva tartotta kezében. Akaszsa nyakába, — szölt hevesen Marina — megörzi önt minden veszedelemtől.

Kivette Ármin kezéből a szent képet, — megcsókolta s aztán, a nélkül, hogy Ármin megakadályozhatta volna, nyakába akasztotta neki. Mindez egy perc alatt, egy lázas föllobbanás hatása alatt történt.

— Ne csodálkozzék ön — szölt kissé elpirulva, — mi itt babonások vagyunk, azt mondják, barbárok vagyunk.

Aztán hirtelen föállt, s oda hagyta a szobát. Ármin pár percig habozva nézett utána. Más esetben bizonyára nem lett volna oly indiszkrét, hogy utána menjen, de most beszélnie kellett Marinával minden áron.

Utánna sietett. (Folyt köv)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Irta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

— Tehát csakugyan bizonyos, hogy ez a magyar elhalásza ezt a jó partiet? — Bizonyos. Ugy hallom, hogy a kézfogót meg is tartották már titkon.

— Szegény Juon Bratiann! — Még megmarad karbojtja és fekete baszusa. Azzal még hódíthat magának menyaszszonyt.

— De elveszti itt a kilátást hat falu birtokára. Ezt már elvesztette. Azt beszélük, hogy még e télen férjhez megy a szép asszony a magyar jövevényhez. Bratiann dühösködik.

Arminnak arcába szökött a vér. Tovább nem halaszthatja már az őszinte vallomást. Hisszen már mindent arról beszélnek, hogy nőül veszi Marinát.

A legelső alkalommal, midőn egyedül találja a szép asszonyt, szólni fog vele. December utolsó napja volt éppen a mi számításunk szerint. Künn havazott és meglehetősen hózivatarban kocszított át Ármin Stolnitiura. Marina s az öreg bojár magukban voltak otthon, vendég nem volt a háznál.

Az öreg bojár megemlített, hogy néhány nap mulva Bukarestbe kell mennie s talán egy egész hónapig távol lesz. Kérte Ármin, ha azon idő alatt néhanéha pillantást vetne Marina gazdagságára; annyira bizalmas volt már közöttük a viszony.

— Mirlesti és Stolnitiu hajdan egy birtokhoz tartoztak, — szölt az öreg bojár; — Isten

segítségével talán újra együvé fognak tartozni. Fordítson ön kissé gondot Stolnitiura is.

Armin reszkedett. Az első pillanatban nem tudott mit felelni. Aztán előhozta, hogy sajátképp neki is kell utaznia, vissza Magyarországra, hol sok sürgős dolog vár rá.

— Jól van, — szölt az öreg bojár, — menjen előbb ön, én megvárom. Marina nem maradhat egyedül.

Az óhitiek karácsonya még csak egy hét mulva következett. Tartóztatták Ármin, hogy legalább addig maradjon.

Eleinte habozva szölt Ármin, de azon tudat, hogy most elérkezett a perc, mikor vagy szét kell szakítani a kötelekeket, melyekkel a sors befonta, vagy elbukni, makacs erőt kölcsönzött neki:

Mennél előbb, annál jobb. Holnapután reggel szándékozik indulni, mondá.

Az öreg Diarcadiu teljesen megnyugodott ebben. Igen természetesnek taította, hogy Armin hazaa megy Magyarországra, ügyeit rendezni. Nem kérdezősködött családi körülményei felől, hanem remélte, hogy holnap elutazása előtt fog ezekről szólni Ármin.

Végre egyedül maradt Ármin Marinával. Az öreg bojár gondolta, sok beszélni valójuk lehet együtt, s gyöngédségből magukra hagyta.

A perc, melyet Ármin óhajtott, s melytől remegett, itt volt.

Egymás mellett ültek a pamtagon. Marina lehajtottá fejét s fehér ujjaskái közt egy könyvet lapozgatott. Ármin komoran hallgatott.

— Ön nem marad sokáig oda, ugy-e Ármin? — szölt végre Marina, félénken fölemelve szeméit.

— Nem tudom, — viszonzá komoran Ármin. Ingerültsége e percben oly nagy volt, hogy alig bírt magán uralkodni.

tiszteletét, szeretetét, ragaszkodását általam kifejezésre juttassa.

Jól tudjuk mi azt, hogy ezen, tettekben és eredményekben gazdag korszak, jubileuma főképen az István gözmalom társulatot illeti, amely társulat élén, annak érdekei előmozdítása körül, tekintetességnek soha nem lakadó tevékenysége, odaadó ügybuzgósága, kiváló nagy sikereket és eredményeket vitt ki s ezáltal magának hervadhatatlan érdemeket szerzett; de mégis mi úgy gondoljuk, s arról vagyunk meggyőződve, hogy ezen oly fényesen betöltött 25 év nem csupán a gözmalom társulatot illeti, hanem a társadalmat, Debreczen város nagyközönységét, is, mert a tek. elnök ur ezen 25 év alatt nem csupán hivatalának élt és felelt meg, minden irányban kitűnően, hanem minden rendelkezésére álló szabad idejét, — tehetségét, sok oldali ismeretét — nemes hajlamát és főnkelt szelleme szózatát követve — a társadalomnak, közérdeknek és humanisztikus intézmények előmozdítására szentelte.

Tehát a társadalomnak minden jóra való tagja örülhet és örül, ha egy ilyen és annyi kiváló tulajdonságokkal ékeskedő egyén, egy mindenkit meghódító köztiszteletben és becsületben álló férfit, áldásos munkában eltöltött 25 évet ünnepel.

Annival nagyobb a mi örömmünk, mert tekintetesség, úgy is mint egy nagy iparvállalat feje, úgy is mint ember, az iparügyeknek mindenkor nemes barátja, lelkes pártfogója volt, most pedig körünknek, az iparos körnek szeretve tisztelt, nagyrabecsült elnöke, a mi büszkeségünk.

De kétszeres a mai napon a mi örömmünk, mert a midőn végig tekintünk tek. elnök urnak fényesen megfutott pályájára, multjára, most a midőn tekintetesség a mi vezérünk, elnökünk — az örömtől eltelten biztosító reménnyel tekintünk körünk életének jövőjébe, mert ismervé tekintetességnek soha pihenni nem tudó, — szünet nélkül előre törökő szellemét és erejét — megvagyunk győződve, hogy tek. elnök ur bennünket, körünket is szintoly odadással és ügybuzgósággal fogja vezérelni, és így körünket felvirágoztatja juttatni.

Azért tehát engedje meg tek. elnök ur hogy e szűkkörű szerény háziünnepélyünkön az iparos kör, valamint az itt megjelent tiszta telők nevében is, nem a külső fény csillogás-mellett, de annál melegebben a legbensőbb örömmérettel üdvözöljem s fejezzem ki üdv és szeretésekvánatunkat azon hő óhajunk kíséretében, hogy a mindenható tartsa meg tek. elnök urat állandó jó friss egészségben ifjú erőben az élet legvégső határáig, hogy hazánkunk városunknak, társadalmunknak és körünk javára még igen soká munkás és hasznos tényező lehessen Isten éltesse soká a mi érdemlős elnökünket, Szepessy Gusztáv urat. Ezen üdvözlő beszéd és azt követő halmas éljenzés után nyomban felhangzott a debreczeni dalárda szabados felköszöntő ünnepi éneke, mire Szepessy Gusztáv körelnök a meghatottságtól remegő hangon körülbelül következőkép válaszolt:

Tisztelt uraim!

Legyenek elnézők, ha azon nagy kitüntetés megköszönésére, melyben önk engemet részesíteni szivesek voltak, nem találok meg a kellő szavakat, de hiddék el szívemben van a hála és köszönet érzése. Huszonöt éve vagyok e város lakója,

A tizedes időszámítás.

Írta: Propper N. János.

II.

Általán véve a számszámítás azon eljárás, melynek célja az összes mennyiségi viszonyokat a számbeli mennyiségek meghatározott kevés számú számjegyekkel és szavakkal kifejezni ily algebrai alakban $a + bX + cX^2 + dX^3 + \dots$

Itt a b, c stb. egyeznek azaz 1 től $X-1$ ig terjedő számok; ellenben X alapszám, melynek hatványai mint X, X^2, X^3 stb. a mennyiségek nagyobb csoportjait az alapszám hatványainak korlátai közt jelölik meg.

Alapszám lehet bármely szám. Így van 5-ös, van 7-es, van 20-as számszámítás; ezek ben tehát $X=5, X=7$ illetve $X=20$.

Huszas számszámítás Mexikó öslakóinál a műveltség nem csekély fokán álló azték-népeknél kifejlődve volt már akkor, mikor a spanyol hódítók Amerika felfedezése korában oda eljutottak. A 20-ra, $20^2 (=400)$, $20^3 (=8000)$ külön s önálló kifejezések voltak. A huszas rendszer volt használatos Jukatán félsziget lakóinál a maya-indiánoknál is, kiknek nyelvben a 20-as alapszám 4-ik halványára ($=160.000$) is külön kifejezés volt. Egyébiránt a 20-as számszámítás nyomaira több európai nemzetnél is reá vezet az összehasonlító nyelvészet. A kelta-eredetű breton nyelvből a francia nyelvbe is átment egy két kifejezése. Így a francia 80-at ma is 4 szer 20 nak mondja (quatre vingts). Átment a dán nyelvbe is, melyen 50 harmadszáz huz (halotresindstyve), 60 háromszáz huz (tressindstyve), 80 négyezer huz (firsindstyve).

Az 5-ös számszámítás szintén számos népnél előfordul, de már a 10-es számszámítással kapcsolatban. Így maguk a római számok az 5 és egységek összetételű p. a római VI = 5+1 a VII = 5+2; a VIII = 5+3. Azonban a rómaiak számszámításában is az X mint magasabb számszámítás alapja önállóan s nem 2×5 nek megfelelően szerepel.

akkor mint igénytelen s tapasztalatlan fiatal ember kezére bízott az elődeim által jó anyagi helyzetbe és tekintélyes állásra hozott „István“ gözmalom ipar és kereskedelmi üzemének vezetése, sem magam nem tudtam, sem azok a kik bizalmukkal megtiszteltek, hogy képes leszek e hivatásomnak megfelelni; most mint 25 éves öreg munkás áldom a gondviselést, a mely megengedte, hogy a reám bízott vállalat ügye nem hanyatlott, de a kedvezően fejlődött általános viszonyokkal emelkedett is. Hogy ez nekem, — ki csak azt tettem, hogy igyekeztem kötelességemet önzetlenül becsületesen teljesíteni — sikerült azt a jó viszonyok mellett az „István“ gözmalom társulat választmányi, most igazgatási testülete és a részvényesek jó indulat támogatásának, továbbá a vállalat hivatalnokai kara becsületes közreműködésének és végre a vállalat sok oldalról érintkező közönség nagybecsű pártfogásának köszönhetem.

En a hamar lefolyt 25 évi szolgálatomnak és az ahhoz fűződő eseményeknek, tekintve sok mások hosszabb és jobb szolgálatait, semmi különös jelentőséget nem tulajdonítottam, azonban ez évfordulóján az „István“ gözmalom társulat kormányzati tagjai és tisztviselő társaim egy csendes házi ünnepélyt rendeztek és szerenese kívánataik mellett rokonszenveket és „barátságokat kifejező becses emléktárggyal leptek meg. Ezen megtiszteltetést önk is tisztelt uraim fokozták mai szives megjelenésük és rokonszenves becsületesük nyilvánítása által.

Oszintén bevallom, hogy jól esett nekem ezen kétféle barátságos megemlékezés és megtiszteltetés, mert az anyagi jutalomnál is nagyobb becsületes tartom az erkölcsi elismerést, mit ily mértékben kisérem érdemeim, Buzdításnak tekintem arra nézve, hogy még tovább is, ha megbízatást nyerek úgy az ipar és kereskedelmi vállalat körében, mint más közgazdasági és társadalmi téren, teljesítem szolgálatomat. — De most már az illetők elnézését kell kérem, ha az előre haladott korban igyekeztem és jóakarattal melletti is csekélyebb munkásokkal fogok beszámolhatni.

A megtisztelő kitüntetés nem csak személyre de az ügyre és a hivatali állásra nézve is becsületes tartom, mert példát és ösztönt ad fiatalabb tisztviselő társaimnak arra: hogy az elvárt kötelességeknek hű és becsületes teljesítése erkölcsi elismeréssel is megjutalmaztatik.

Teljesítsük tehát addig, míg erőnk és tehetségünk enged ikötelességünket ott, a hol azt tőlünk kívánják.

Fogadják az iparoskör tisztelt tagjai ismételt köszönetemet nagy becsű kitüntetésükért, és tarcsanak meg továbbra is szives jóindulatukban és rokonszenveikben.

Az elnök eme beszédét ismételt éljenzés s később a dalárda szabados éneke követték, mivel egyuttal a lélekemelő ünnepély is véget ért.

Fábián L. m.

Napi hírek.

— Városi közgyűlés. A januárius hó 19-én — Csütörtökön — délelőtt 9 órakor, a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyűlésnek tárgyai következők lesznek: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Ügyhátrány jegyzék. 3. Miniszteri rendelet a bu-

A magyar nyelvben ősi időkben, vala mint a vele rokon ugor, finn s általában legtöbb turáni nyelvben a 7 es számszámítás volt uralkodó. Hogy azonban a 10 edes számszámítás már nagyon korán meghonosult, mutatják a számorsok 10—80 ig terjedő kerek számai mint negyven, ötven, hatvan, stb. melyek az egyesből és tizedből vannak összetéve.

Hogy mindezen számszámítások termézetességénél s könnyedségénél fogva a tizedes számszámítás, melyben az alapszám $X=10$ felülmulja, misem bizonyítja inkább, mint az, hogy az összes mivel népeknél a tizedes számszámítás diadalmasodott s jutott érvényre úgy a mindennapi használatban, mint a tudomány magas számfejtéséinél. Lehet e ennél hatalmasabb bizonyíték ezen rendszernek cél szerűsége mellett? S van-e ok arra, hogy ezen rendszert épen a lét alapját képező időmérésére ne alkalmazzuk? Valóságilag alig van egyéb ok, mint a ragaszkodás a megszokotthoz s idegenkedés az újástól. A földet tulajdonilag mindennapi emberek lakják, kik miatt bármily utat végezhetnek az égi testek a tér végtelenségében, s kikre nézve mindegy: akár melyik nap kezdődik, hány hónapra lesz felosztva az év? hány nappól áll a hónap? s hány órára oszlik a nap? „De — Flammarión szavaival élve — viszont vannak olyanok is, kik hivatásuknak ismerik a jót jobbat tenni, és anélkül, hogy pessimisták volnának, a tökéletest többre becsülik a félig késznél.“

És épen az ilyenekre, kiket gondolkodóknak szokott nevezni az emberiség nagy tömege, hárul a feladat, hogy bár közöny, hogy bár gunyakazaj vagy csupa udvariasságból szánó mosolygá olvadó részvét legyen jutalmuk, kimerjék mondani a fennálló rendszerek tartatlanságát, s egy jobb meghonosításának szükségességét. És ilyenek körében született meg épen századunkban az „ezer éves kalendárium“ reformjának szükségessége. Ilyenek társasága, — értem a francia csillagászok társaságát, — tűzött ki legújabbán 5000 francot annak, ki a naptár reformját leghe-

dapesti portugal kir. és a francia köztársasági főconsuloknak kinevezetésükről 4. Ugyanaz a nyugdíjszabályzat módosítása tárgyában. 5. Bereg- és Ugocsa megyéknek nyugdíj alapjaik javára állami sorsjáték rendezése iránti felirataik pártolás felé. 6. Az árvaszék felirataik pártolás felé. 7. Az árvaszék felirataik pártolás felé. 8. Az árvaszék felirataik pártolás felé. 9. A város peres ügyei állásától szóló tiszti főügyési jelentés. 10. A főszállásbiztos választása. 11. A városi kiadókivételi állás betöltése. 12. A városi kiadókivételi állás betöltése. 13. Tanácsai előterjesztés a gyámpénztári felesleges pénzek elhelyezése iránt; 14. Ugyanaz Valentin Lajos színházi igazgató kölesön iránti kérvényére. 15. Ugyanaz a kézi zálogüzletek kölesön díjainak megállapítása iránt. 16. Ugyanaz az árvaszéki ügymenetnek a közigazgatási bizottság részéről történt megvizsgálásáról. 17. Ugyanaz az állami csendőrségnek a város külterületén leendő felállításáról. 18. Ugyanaz Mészáros Kálmán hivatalától felfüggesztett rendőr alkapitányának elbocsátása tárgyában. 19. Ugyanaz a Nagy Gusztáv I-só kerületi alkapitány ellen hozott jogerős fegyelmi vál. határozattal. 20. Ugyanaz Erdei Mihály gyámpénztárnok és Erdei István hajdu nyugdíjaztatása, Varga József hajdu végkielégítése és Győri Ferencné özvegyi segély iránti kérelme tárgyában. 21. Ugyanaz közmunka hátralékok kitörlése iránt. 22. Ugyanaz a közmunka költségvetés megállapítása iránt. 23. Ugyanaz a reálszkolai igazgató megválasztásáról. 24. Ugyanaz a vágóhid felállítás helyének megváltoztatása iránti beadványra. 25. A közigazgatási bizottságba a tiszti ügyész helyettesének kijelölése. 26. Tanácsai előterjesztés az erdőszéki és erdő-őri személyzet mellék illetményeinek megállapítása iránt. 27. Polgárosítás iránti kérvények. 28. Orvosi- és baba oklevelek kihirdetése. Debreczen, 1888. január 16. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

— Pótvásár Debreczenben. Az e heti országos vásár a hófúvások miatt, s az ez okból minden irányban beállott forgalmi akadályok következtében kétségbeesetten rosszul sikerült; különösen az állattenyésztő városi polgárság panaszkodik nagyon. — A kereskedők nem érkezhettek meg a vásárra, bárha sokan voltak olyanok, a kik Ebesről, Szoboszlórról vagy a hol elakadtak szánkán hozták be magokat, fizetve egy egy ily fuvarosnak 50 forintot. Csak hogy a portéka, mely a vásáron való eladásra volt szánva, ma érkezett meg. Szóval ezt a vásárt tönkretette a hóvihár, okozván haszont helyett nagy károkat. A városi polgárság körében most mozgalom folyik olyan irányban, hogy egy februárban tartandó pótvásár rendeztessék. Ez irányban a esütörtöki közgyűlésen indítvány is fog tétetni. Nagyon természetesen találjuk, ha ez életrevaló indítvány az illető helyen pártoltni fog.

— A szabadelvű-párt bál-rendező bizottsága tisztelettel kéri azokat, kik netalán tévedésből a bála meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy ezt a rendező bizottsággal tudatni sziveskedjenek.

— Önkéntes mentő társulat Debreczenben. Nagy fontossága mozzanatról értesíthet-

lyesebben megoldja. Ilyen az az egyszerű német tudós Weibadenben, ki 30 évet szentelt életéből a naptár, az idő felosztás és óra reformjának. Moder József, kinek „Denk skhrift über die Zehntheilige Uhr für Jahr und Tag“ című műve tudományosan szerkesztett munkája szolgáltatta az anyagot, hogy ezen immár modern kérdés nálunk is napirendre kerüljön s a magyar nemzet gondolkodni hivatott és tudó osztálya is beadja szavazatát a czélszerű újítás, a tizedes számszámítás az idő mértékéinél és felosztásánál leendő meghonosítása mellett.

Mi tehát az ugynevezett tizedes idő felosztás? ... A tizedes idősámításnál van felosztva.

Az év áll 10 hónapból; a páratlan számú hónapok 37, a páros számúak 36 nappól állanak. A tizedes év kezdete a Gergely féle naptár szerinti január hó 1-ső napja. Szökő évben a szökő nap a tizedik hó utolsó napja. A hónapok ez időszertint, különben is helytelen elnevezése megszűnve, azok nemzetközileg elfogadott latin sorszámmal jelöltetnek így:

1. primus 37, 2. secundus 36, 3. tertius 37, 4. quartus 36, 5. quintus 37, 6. sextus 36, 7. septimus 37, 8. octavus 37, 9. nonus 37, 10-ik decimus 36 nappal.

A mai nap is már fölé az üzleti levelezésben használt rövid keltezés az új rendszerben teljesen helyén áll pl. rövid mai naptár szerinti 1888. január 1. napja így lesz írható: 1/1 88. m. n. sz. 1888.; február 28-ik napja: 2/2 88. m. n. sz. 1888.; december 31. napja 31./10. 88. stb.

A nap felosztatik 10 órára, az óra 10 dekádra, a deká 10 első perczre, az e. percz 10 másodperczre, a m. percz 10 sugára. E szerint lesz:

1 nap = 10 óra = 100 deká = 1000 első p. = 10.000 másod p. = 100.000 sugár.

jük olvasóinkat. Az önkéntes tűzoltó egylet közlelbi parancsnoksági ülésében felmerülvén az itt megalakítandó önkéntes mentő társulat ügye, a parancsnokság azt elvben egyhangulag magáévá tette s kimondta, hogy a tűzoltó egylet kebelében az önkéntes mentő társulatot megalakítja. Erre nézve az egylet mártiusi közgyűlése elő. Addig kidolgoz-vaslatot fog beterjeszteni. Régi közlgoz-tatja a szükséges szabályzatot, berendezi az ügykezelést, gondoskodik a szükségletek elő-állításáról, úgy hogy a közgyűlés után ezen humánus intézmény azonnal életbe léphessen. Ime ezen derék egylet ismét egy újabb jélet adta életrevalóságának s a város mindenik polgára nyugodt lehet, hogy vagyona és élete felett az emberszeretet ily nemes feloldozással örködik. Reméljük, hogy a város hatósága anyagi támogatását ez irányban sem vonja meg s a maga részéről is mindent megtesz, hogy a nemes törekvés hajótörést ne szenvedjen.

— Gazdász bálon ott maradt egy klakk és egy legyező. Tulajdonosaik tárgyaikat Végh Gyula II. ker. alkapitány urnál átvethetik.

— Egy hajdunánási földbirtokosnó kirablása a fővárosban. Szepessy Gyuláné sz. Szepessy Jolán hajdunánási földbirtokosnónek a „Budapest“ szálló II. emelet 17. sz. a lakását tegnapelőtt valaki alkulescsal felnyitotta és több ezer forint értékű tárgyakat lopott el. A rendőrség most kiadta az ellopott tárgyak jegyzékét. E szerint elveszett egy nagy brilliant mellti, 1600 forint értékben, egy négy krajczáros nagyságu kisebb mellti, mely 600 frtot ér, egy kéken zománcozott brilliant mellti melyben 40—50 gyémánt kő van, értéke 800 frt, egy hajba való brilliant csokor 9 ággal, mely páva-fark alakban volt elhelyezve megér 1200 frtot, egy sárga, kerek borostyán mellti 80 frt értékben, egy kéken zománcozott arany karperecz egy darab sohtar gyémánttal, értéke 800 forint, egy arany karperecz, melynek felülete gyémánt kövecskékkel volt kirakva, 160 forint értékét képvisel, egy darab arany karika karperecz egy gyöly és egy kozzka jo-jon val 9 frt értékben, egy csatt, topáz és gyémánt diszitése 800 frt értékben, egy női arany óra lánczal, 110 frt és Továbbá hiányzik egy osztrák-vörös keresztgyeleti sorsjegy, egy takarékpénztári könyv. A lopás gyanuja, egy olyan emberre irányul, ki az urnó lakásán ismerős. Ez Zsádányi János Bács-Bodrogmegye, pacséti illetőségű, 43 éves bérszolgá, ki a szállóban volt alkalmazva és a lopás után megszökött. Kézrekerítésére a legszelesebb körű intézkedéseket megtették. Személyleírása a következő, termete alacsony, arca kerek, haja fekete, szeme sárga, szemöldöke fekete, szája, orra rendes.

— Törvényeszkí hírek. A debr. kir. bünyefityő törvényeszkínél legközelebb a következő végtárgyalások vannak kitűzve: Jan. 18-án K. Sándor Imre ellen, rágalmazás miatt Kisa János és társa ellen, lopás miatt. Jan. 10-én K. Szabó Julianna és társai ellen, lopás miatt. 20-án Erdős Károly és társai miatt. Bende András ellen, lopás miatt. Gyuró István ellen, rágalmazás miatt.

— Kinevezés. A földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszter V i r á g h Gyulát, a debreczeni gazdasági tanintézetnél ösztöndíjas gazdasági segédk minőségben kinevezte.

— A debr. „iparos ifjuság önképző-és betegsegélyező-egylete“ 1888. évi február 5-én Vasárnap a „Korona“ vendéglő termeiben saját dalkörének közreműködése mellett zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté 9 órakor. Belépti jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók, az egylet várad utcai helyiségében. Huber József, Szedlák József és Lőrincák László urak ületeiben, a vigalom napján a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirlaplilag nyugtáztatnak. Etelek és italok kiszolgáltatásáról a jó hírű vendéglős fog gondoskodni. Zeneész Rác Károly zenetársulata. A rendezőség. Az elnökség a fenti meghívókat már szét küldötte, s a meghívókon a következő felhívást is közli: „Tisztelt Közönség! A debreczeni ifjuság önképző-segélyező egyletének humanistikus czélya sokkal ösmertebb, sem-hogy a czél elérésére kívánt anyagi eszközök szerzése végett rendezett táncvigalmunk szükséges voltát hangsúlyoznunk kellene. — Ha mégis a n. é. Közönség becses figyelmét az 1888. február 5-én a „Korona“ termeiben tartandó vigalmunkra ezuttal külön is felhívni bátorokodunk, tesszük ezt azon okból, mert fokozott igényeink a t. Közönségnek szintén nagyobb támogatására utalnak. — Midőn tehát egyletünk nemes törekvését pártolni hajlandó n. é. közönségnek, de főkép a legközelebb érdekelt t. iparos osztálynak rendezett táncvigalmunk által kellemes és szolid szórakozást nyujtunk, más részt alkalmas kívánunk adni arra nézve, hogy 14 év óta fenálló és elismert sikerrel működő egyletünket kiki töle telhető támogatásában részesíthesse. Kiváló tisztelettel. Az elnökség.“

— Helybeli zenetörök. Rác Károly, kitiűnő zenészünk „Jéppalya“ indulót irt, melyet, vasárnap a nagyerdőn levő jéppályán zenekarával előadott. Az induló nagy tetszést aratott, úgy hogy azt, a korecsolyázó társaság tagjainak óhajára, tegnap előtt este a „Bika“ szállóházban újból elkelett játszania.

— Új egyház kerületi tanácsbíró. A tiszántúli egyházkerületi világi tanácsbíróra beérkezett szavazatok folyó hó 9-én bontottak fel Debreczenben 562 érvényes szavazat állapított meg, melyek következőkép oszlot-

...let
...vén
...tő
...elv-
...dta,
...ntes
...az
...ja-
...goz
...az
...elő-
...ezen
...ssen.
...jelét
...enik
...élete
...szás-
...atát-
...sem
...meg-
...ne
...klakk
...aikat
...etik.
...blása
...pessy
...Buda-
...kását
...ta és
...t el.
...gyak
...bril-
...négy
...mely
...lliant
...ér-
...sokor
...lyez-
...poros-
...móm-
...htair
...y kar-
...ékkel
...egy
...vó és
...egy
...0 frt
...0 frt
...ke-
...zartári
...berre
...Zsa-
...illető-
...volt
...adése-
...kezte,
...orra
...bün-
...követ-
...Jan.
...miatt
...Jan.
...lopás
...miatt.
...6 Ist-
...és ke-
...ndijas
...z-és
...r 5-én
...an sa-
...rtkörü
...lyen-
...2 frt.
...ghivó-
...egy-
...özset,
...k üz-
...Fe-
...pilag
...alásá-
...i. Ze-
...zóság.
...szét
...felhi-
...lebre-
...térnek
...sem-
...szkö-
...maink
...e. —
...elmét
...eiben
...fel-
...égnék
...k. —
...pár-
...főkép
...lynak
...és
...alkal-
...4 év
...egy-
...an ré-
...ség.
...y, ki-
...me-
...zene-
...tszést
...saság
...Bika“
...A ti-
...piróra
...tottak
...t ál-
...szlot-

...tak szét: Komjáthy Béla országgyűlési képviselő nyert 37 szavazatot, Vályi Árdát szatmármegyei tanácsbíró 235 sz. és Kovács Ferenc békésbányai egyházmegyei tanácsbíró 290 szavazatot; e szerint Kovács Ferenc megválasztott egyházküldött tanácsbírónak jelentették ki.

— Földesen a múlt héten esütörtökön ejtett meg az előjáróság választása Nábáczky István főszolgabíró vezetése alatt példás rendben. — A többség bizalma ismét azokat juttatta a község vezetésére, kik eddig állottak ott. Főbíró lett: V. Szabó Imre, törvénybíró: Karaos Gábor, adópénztárnok: Balázsházy Gyula, gazda: Karaos Imre, közgyám: H. Szabó József.

— Helyegyzítésül. A kereskedelmi akadémián rendezendő önkéntes előkészítő tanfolyamra nézve ki kell jelentenem, hogy az nem az akadémiá által, hanem a tanári kar privát vállalkozása folytán rendeztetik; az akadémiát fenntartó kereskedő társulat annyiból járul hozzá, hogy e célra az iskola helyiségeit és tanszereit esetleg átengedjen fogja. A kereskedő társulat elnöke. Zádor Lajos.

— A közigazgatás és legújabb miniszteri leirat. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium pár nappal ezelőtt ujalog leiratot intézett a városi tanácshoz, melyben 14 nap alatt jelentést tétetni kíván arról, hogy a közigazgatás és a baromvadászárterekkel való rendezése ügyében a múlt év nov-berben tett fölterjesztés óta milyen intézkedések történtek. A miniszteri leirat erősen hangsúlyozza, hogy e két kérdésnek megoldását a köz- és állat egészség, nemkülönben az állatkereskedési érdekek veszelőlyeztetésére nélkül továbbhalogatni nem lehet.

— Hajdumegyei közigazgatási előadója Lukács Dezső helyébe dr. Király Ferenc a debreczeni ipar és kereskedelmi kamara titkára és Debreczen sz. kir. városi közigazgatási előadója nevezetett ki.

— A holnapi felolvasó estély, dacára a farsangi láznak, nagyon érdekesnek ígérkezik. De hogy is ne, mikor színházunk egyik kedvencét, Békési Rózsikát fogjuk látni a felolvasó asztalnál? Kit ne érdekelné: hogy fog kinézni az a gyönyörű színpadi jelenség a felolvasó asztalnál? az a lelki állapotokat apróra finoman jellemezni tudó hangja, hogy fog festeni, alakítani, ott, hol a közönségtől csak egy lépés választja el? hogy tudja kifejezésre juttatni a rendelkezésében levő hatalmas drámai erőt? Népesnek, érdekesnek ígérkezik a felolvasás, a minő talán még nem tartatott a város házában valaha.

— A m. államvasutak debreczeni állomás főnökének értesítése szerint, a debreczeni-p. ladányi vonalon, a közlekedés a 905 sz. vonattal megnyitattik.

— Tanuló kerestetik. Egy 13 vagy 14 éves jó családból való fiú, Bonyász József fűszer üzletében, mint tanuló felvétetik Nagy várad utczán.

— Ingatlanok forgalma, a debreczeni kir. törvényszék telexkönyvi osztályánál folyó évi január 7—14 ig. Nyóste István és neje Ménes Erzsébet veszik Nagy Gusztávné Szántay Berta újkerti szőlőjét 450 frtért. — Gréh Mihály és neje Nagy Róza veszik Filótas Dániel és neje Szombathy Juliánna tőczoskerti szőlőjét 1100 frtért. — Csontos Péter és neje Kovács Zsuzsanna veszik Kovács Péter és neje Nagy Zsuzsanna ondódi szántó földét és Halápi 2 boglyás kaszálóját átruházás címén 800 frt értékben. — Soga István és neje Lós Zsuzsanna veszik Erdős Jánosné Hatvani Juliánna csapókerti szőlőjét 265 frtért. — Török Sándor veszi Szilágyi Juliánna ház és ujosztású szántó földje fele részét ajándék címén 423 frtért. — Nagy Paulina veszi Druker Mór ujosztású szántó földét 100 frtért. — Varga Lajos és neje Vetéssy Ida veszik Gulyás Kajos és neje Vetéssy Róza ház és ondódi szántó földje egy részét 800 frtért. — Rápoli Sándor és neje Ignácz Zsuzsanna veszik Rentka János neje Dobrodszi Nária házát 1300 frtért. — Szeke res Gábor és neje Kovács Erzsébet veszik özv Bör Ferencné Kis Juliánna házi ujosztású szántó földjét 100 frtért.

x. Hogy meg ne csalódjunk, a Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai beszerzésekor gondosan meg kell nézni minden dobozt, hogy rajta van-e a védőjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt névalírása? Minden másféle doboz s csomagolás visszautasítandó, mert hamisítvány.

Farsang.
Piknik. Tegnap este Schweitzer László kir. tanácsos és nyugalmazott pénzügyigazgató, fényesen sikerült pikniket rendezett a Bika szálló kis termében. Debreczen város haut-cremeje gyűlt ott össze, kiket a házi gazda, ösmert szives és előzékeny modorával fogadott.
A társaság pont 9 órakor együtt volt, s supéhoz ült, mely másfél óráig tartott. Vacsora vége felé, elkezdtek a pezsgős dugók pattogni, s meghozták azt a rózsaszínű jókedvet, a mely reggelig tartott. Lehetségtelen a házigazda szeretetreméltóságáról meg nem emlékezni, aki maga töltögette vendégeinek a pezsgőt s minden vendége irányába maga volt a figyelem az előzékenység.
Csak még egy pár gavallér gyujtaná meg, úgy mint ő Tepsichre oltárán a lángot, mindjárt nem lehetne Debreczenben an-

nyira panaszkodni a társas élet monotonitására ellen. —

A talp alá valót a Magyar fiúk huzták s a kedélyes társaság reggel 5 óráig maradt együtt.

A mulatságon részt vettek gr. Dégenfeld Józsefné Szilassy Irma. (vadgalambszin selyem ruha, rózsaszín selyem és barna bársony díszszel, rózsaszín toll fejkével); gr. Kornis Zsigmondné br. Györfly Berta (sötét barna selyem ruha, fehér csipke díszszel és kék szalagokkal díszített fehér csipke fejkével); gróf Bethlen Sarolta (vörös selyem ruha, bolgár szövettel áthuzva és ugyan csak bolgár szövettel készült derék) Bobory Györgyné Graef Gabriella (kék selyem ruha aranyorszin plüsch díszszel és kék toll fejkével) Könyay Sándorné, Báro Wangenheim Celesta (Fekete selyem ruha, — fekete csipke és rózsaszín szalag díszszel) Péchy Mihályné Gróf Dégenfeld Emma (Fekete Saten merve lienz ruha, fekete csipke díszszel és korál ékszerrel.) Szögyényi Jánosné (fekete selyem ruha fekete gyöngy díszszel); Gerzon Odónné Farkas Tullia (zsemlye színű nyers selyem ruha barna virágos selyem díszszel) Ulyhelyi Andrásné (sötét bordeaux selyem ruha fehér csipke díszszel vörös bársony virág fejkével.) Csiffy Kata (fehér kre. ruha zöld himzéssel.) Huzly Lujza, (sárga selyem ruha fehér csipke díszszel és sárga toll fejkével.) Markos Ilona (fehér kre. ruha, sötétkék plüsch díszszel és világos kék schleifnival). — Gerzon Kata (Fehér crep ruha sötét zöld selyem esarp és schleifnival) Ujhelyi Anna (Fehér crep ruha rózsaszín selyem derék, esarp és schleifnival), Péchy Margit (Fehér selyem gáz ruha rózsaszín szalag díszszel és rózsaszín esarp és schleifnival) Péchy Ida (Fehér kék habos ruha, kékszalag díszszel) Az urak közül ott voltak, a szeretetre méltó házi ur Schvetzer László kir. tanácsoson kívül Gróf Dégenfeld József főispán, Van der Wenzel tábornok, Czerlién, Bobory, Schweitzer ezredesek, Péchy Mihály őrnagy, Péchy István, Gerzon Odón, Szögyényi János, Ujhelyi András, Dalmy László, Sárváry Lőrincz urak, Dénes Sámuel, Bay István és Grofófszky századosok, Br. Kunn Ferenc és Boer Sándor főhadnagyok, Gróf Baththányi Pál, Prickradni Elek, Révész Bálint, Seidl Ferenc hadnagyok; Szögyényi Lajos és Orosz Árpád adótok, Dezső Kálmán, Gróf Csáky Adorján, Ilosvay Bálint, Hegedűs József, Rátonyi Endre, Péchy György urak és Szabó Béla huszár önkéntes.

Színház.
A Nebántsvirág ez a pompás francia izü bohóság tegnap alig egy hónapi időköz alatt nyolcadikszor került színpadra a debreczeni színpadon s nyolcadikszor is olyan zsufozt házat vonzott, mint akár a második előadásakor. A színház csak úgy rengett a nevetéstől s a jó közönség ki nem fogott a tüntető tapsokból és kihívásokból, melyekre Margó Czellának (Denise) kétszer-háromszor kelletett megismételnie egy eldalát s négyszer ötször jelenni meg pályatársaival Rózsakéivel (Celestin) a lámpák előtt. A kitünően menő előadás, melynek sikerében a többi szereplőknek is kiváló része van, nem téveszti el mulattató hatását azokra nézve sem, kik már egyszer kétszer végig nézték azt.

Halmi Imre színgazgató. Mint a fővárosi hírlapokból olvassuk Halmi Imre színtársulatunk ez elsődendő tagja, színgazgatói engedélytér folytatódott s saját színtársulatot akar szervezni. E hír szerint tehát a Halmi pár — ösztönös ajánlatunkra — megvalni készül színházunktól.

Halmayné Székely Emma mai jutalomjátéka valószínűleg zajos tüntetések között fog lefolyni s nem fog hiányzani a felt ház sem, mely megérdemelt jutalma lesz e kedves énekesnőnek, ki annyiszor szerzett már nekünk kellemes estéket s hatalmas, szinte bámulatos hangjával annyiszor ragadt el, azon tiz esztendő alatt, a mióta színi pályán működik s a melynek jó részét a debreczeni színház kötelekében töltötte el, — gyorsan megszerzeve, s mindíg birva a köztönség elismerését és tisztelét. A mai este örömmünnepély leend tehát ennek a dícsőség között átél 10 évnek emlékére; de egyuttal — a fájdalom érzete is belegyül, ha igaz az a szomorú hír, hogy a kedves primadonna és férje a tavasszal megvalának tőlünk. — Mondhatjuk, hogy nehéz feladat lesz az igazkötőségnek hozzá hasonló kitünő coloratur énekesnőt szerződtetni.

Debreczeni irodalmi termékek 1887-ben.
(Z-y) Debreczen, ez a tulnyomán erősen kálmivista jellegű város századok óta központját, szívet képezi annak a nagy tisztántuli vidék szellemi életének, melyet közigazgatási, bírósági, politikai, kereskedelmi s egyéb közigazgatási kötelekén kívül ép ily szorosán kapcsol ide e többszáz négyyszögmérőföldes terület lakosságának ugyanazon nyelve és vallása. Az a tekintély és kihatás, melyet a reformáció korában az új hithez csatlakozott Debreczen az egész északi Tiszántul társadalmi és hitéletére gyakorolt, ma sem csökkent, mely viszont, nem csupán nyersterményeit, mit a föld ad neki, hozzá ide; hanem ide

küldi ifjuságát, a szellemi tehetségek birtokosát, hogy a debreczeni kollégium tanítót, papot, jegyzőt, szóval okos vezetőket a népnek neveljen belőle. Ez a viszony olyan mint az emberi szervezet vérkeringése és e viszonynak központja, e viszony életének forrása, Debreczen, maga a szív.

Nagyon természetes tehát, — hogy ott, hol egy egész országész szellemi élete központosul, honnan ez élet táplálkozik: az irodalmi tevékenység, a sajtó munkássága sem maradhat el.

Ez nem is volt soha másként Debreczenben sem, hol az ősi főiskola tanárai, az egyház lelkészei, sőt a város főbírói is, és egyéb Muzsa-kevelő polgárok szegődtek már régén az irodalom szolgálatába, hogy kielégítsék a szellemi élet szükségleteit; hol több mint 300 évvel ezelőtt maga a város állított föl könyvnyomdát, mely azóta folyton fenntartatik.

Ez a munkásság a szellemi téren, hol nagyobb, hol kisebb eredménnyel az utóbbi időkben is megvan s egyik évben több, másban kevesebb gyümölcsöt hoz a piacra. Néha szegényebb a termés, mint a minőt azoktól a terébélyes fáktoól várhatunk, melyeket a földbe a művelődés, a tudományosság iránti áldozatkészség ültetett, máskor ellenben kielégítő és jó.

A jobb évek közé sorozhatjuk a múlt esztendőt is; úgy annyira, hogy vagy telhetetlennek, vagy malicziózusnak kell annak lenni, ki onnyivel sem elégszik meg s panaszkodik vagy vadol.

Esorokirója megpróbálta összeállítani a múlt év folyamán egy a debreczeni szerzők által írott, mint idegen íróktól származott, de itteni könyvnyomdákban megjelent könyvek, füzetek s egyéb irodalmi termékek kimutatását.

Azt hisszük ez olyan névsor, mely Debreczen e tekintetben is Budapest után a legelső helyre emeli és mindenestre hosszabb és gazdagabb annál, melyet tisztelt lap társunk, a „Szegedi Híradó“ a szegedi könyvtárról közölt, mely mindössze 33 könyvet, füzetet és naptárt említ föl.

Névsorunk, mint olvasóink meggyőződhetnek, a naptárak és elemi iskolai tankönyvek mellett számos értékes és a sajtó által is kedvezően fogadott, vagy más uton kitüntetett könyvet — szépirodalmiakat, még inkább pedig tudományosokat foglal magába. Ime a névsor.

I. Debreczeni szerzőktől és debreczeni könyvnyomdában megjelent művek.

Vértési Arnold: Kurucz világ. R. P. O. (Rákóczi Partefiék Ottó): Tiltott szerelem. Regény, egy kötetben.

Laky Imre: A világ zajából. Rajzok és elbeszélések. (E három mű a „Debreczeni Ellenőr“ nyomdájából került ki).

Dr. Öreg János: Erkölsiség szabad akarat nélkül. (Városi könyvnyomda.)

Dicsőfi József: Sulamith. Bibliái tárgyú költői munka. (Városi ny.)

Vedródi Viktor: A szeszgyártás. Tanulók és mezőgazdák számára. (Városi nyomda.)

Csiky Lajos: Emlékkövek a kisperegi ev. ref. egyházközség százados fennállásának 1887. okt. 23-án tartott örömmünnepélyéhez. (Városi ny.)

Dicsőfi József: „Egyedül hit által“ egyházi beszéd füzet. (Városi ny.)

Dr. Bárány József: Székfoglaló hitviszontokat s az ez alkalommal mondott beszédek. („Debreczeni Ellenőr“ ny.)

Tüdős János: Latin mondattan. Tetemesen átdolgozott harmadik kiadás. (Városi ny.)

Márk Pál: Egyháztörténelem Új kiadás. (Debreczeni Ellenőr ny.)

B. P. (Békési Péter), Rövid természetrajz. Tankönyv. 12. kiadás. (Városi ny.)

B. P. Rövid polgári, természet és mérési földrajz. Tankönyv. 14. kiadás. (Városi nyomda.)

Szoboszlai Pap István és Révész Bálint: Confirmatoria s az urasztalához először járulásra készítő rövid oktatás, 15. kiadás. (Városi ny.)

A naptár irodalom 11 féle terméket hozott létre. Ezek a régi Telegdi K. Lajos féle népszerű naptárak, melyek Kutasínál lettek nyomva: u. m.

Alföldi képes kalendárium Csokonainaptár. Debreczeni Kosuth naptár. Dongónaptár. Igazmondónaptár. Kisképes naptár. Legújabb alföldi naptár. Magyar ember naptára. Magyar honvéd naptár. Ó — esuj naptár. Református naptár.

II. Debreczeni szerzőktől, de fővárosi sajtó alól kikerült munkák

A nagykarolyi gr. Karolyi család oklevélára IV. kötet. Sajtó alá rendezi: Géresi Kálmán főiskolai tanár.

Apostoli levelek. — Fordította Menyhart János hittanár.

Apologátiái előadások a keresztényiség alapigazságairól. Luthardt János után németből fordította: Csiky Lajos hittanár.

A tudomány vértanúi. Tissandier után fordította s a magyar viszonyokhoz alkal-

mazta: K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész. Második kiadás.

A munka bajnokai. Tissandier után: K. Tóth Kálmán.

A magyarországi ev. ref. egyházak egyetemes ezim és névtára. — Szerkesztte Tóth Sámuel egyh. kerületi főjegyző s hittanár.

Németnyelvtan. Középtanodák és hason-szervezetű iskolák számára. A közoktatási miniszter által engedélyezett tankönyv. Zimmermann Gyula, városi főreáliskolai tanár.

Német olvasókönyv I. rész, reáliskola I. és a gym. III. osztálya számára. Miniszterileg engedélyezett tankönyv. Zimmermann Gyula.

E két utóbbi Csáthy Károly kiadásában. Tiszteletre méltó sorozatot képeznek azok a pályadíjat nyert vezér — és tankönyvek, melyek szintén a múlt évben jelentek meg a tisztántuli ev. ref. egyház által kiadva s a 83 éves Csáthy könyvkereskedő ezeg bizomnyában, egy párt kivéve tisztánt debreczeni szerzőktől, de Budapestben Hornyánszkinál nyomtatva.

Ilyen könyvek: Kovács Lajos tanítóképzési tanár: Mennyiségtan a népiskolában. Vezérkönyv. Kovács Lajos: Utmutató a keresztényen vallás népiskolai tanítására. Vezér k. Két kötet.

Dóczy Gedeon, a debreczeni ev. ref. egyház felső leányiskolájának igazgatója: Vezérkönyv a női kézi munka osztályonként tanításához. Magánhasználatra is.

Dóczy Gedeon: Magyar ABC és olvasókönyv. Tankönyv.

Gergely Károly és Kovács Lajos: Eletrajzok a magyar nemzet történetéből. Tank.

Gergely Károly és Kovács Lajos: A magyar nemzet története. Tank.

Kovács Lajos: Keresztényen vallás-tan. Tank.

Kovács Lajos: Bibliái történetek. Tank.

III. Nem debreczeni szerzőktől, de itteni kiadásban megjelentek a következő munkák.

Sörös János: Búd Szent Mihály község története. (Városi ny.)

Nótán (1) Ferenczi miskolci könyvkereskedő kiadásában; harmadik kiadás. (Város nyomda.)

Margittay Gyula: Az 1884—87-dik országgyűlésen elmondott nagyobb beszédeink gyűjteménye. (Kutasi Imre).

Nösselt Frigyes: Világ történelem; leányok számára I. Okor. Németből magyarra fordították: Demeter Sándor, Kiss Lajos és Pál Ferenc.

Hasonlóképp helybeli sajtóban nyomták a múlt év folyamán a tisztántuli ev. ref. egyház kerületben használt Enekes könyv 53 ik kiadását és a Halottas énekeket.

Irodalmi és irodalom történeti szempontból mindenestre föl kell jegyeznünk a szintén élénknek mondható hírlapirodalom termékeit, melynél nagyobb számot nem csak Szeged, de egyetlen más vidéki város sem képes felmutatni a múlt évről, kivéve az erdélyi-részek fővárosát Kolozsvárt.

Igy a „Debreczeni Ellenőr“ nyomdájában nyomták: a „Debreczeni Ellenőr“ hetenként ötször megjelenő politikai lapot, a „Debreczeni Hírlap“ című heti lapot, a „Villám“ cz. képes heti élelzet és a „Magyar pinceszék közlöny“ cz. heti szaklapot. A városi könyvnyomdában jelent meg: a „Debreczen-n. városi Ertesítő“ cz. társadalmi és hirdetési heti lap; a „Debreczeni protestáns Lap“, a H. Nánáson szerkesztett „Protestáns néptanító“ és a debreczeni hittanszaki önképző egylet „Közlöny“ című havonta megjelenő lapja.

Kutasi Imre könyvnyomdájára adta ki: a „Debreczen“ című politikai — és a „Debreczen Híradó“ című heti lapot.

Ezeket kivül egész sereg különféle olyan füzet és nyomtatvány hagyta meg el a debreczeni sajtókat, melyek egykor adatokat fogtak szolgáltatni nem ugyan a világ, vagy egy ország történetének megírásához, de egy-egy testület, intézet vagy város történetjének elkészítéséhez vagyis monografiához. Ezeket nem is győznék e helyen mind felsorolni; elégnek tartjuk, ha rájuk mutatunk. Ilyenek az éves polgármesteri és alispáni jelentések 1886-ról; az egyházküldötti és egyházmegyei jegyzőkönyvek; iskolai értesítők; különféle elnöki és igazgatósági jelentések, alapszabályok stb.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Legnagyobb választékban és igen jutányos áron kaphatók:

Butorkelmék, szőnyegek, pokróczok függönyök, paplanok és matrácok

KUNZ JÓZSEF és TÁRSANAL.

Kis-templom bazár. 3.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csuth István hagyatéka képviseletében Péntes Sándor árvaszéki elnök végrehajtónak Ács Antal végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő V.-Pécs községben fekvő a v.-pécsi 186 számú telekkönyvben A. I. 1367. 2604. 3141. 4894. 5969. 6228. 6658. 6819. 7781 hrsz. alatt irt ingatlanokra 597 frt, s a+4040/b hr. sz. a irt ingatlanra az árverést 73 frtban ezennel megállapított kikiáltási árbau elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi mártius hó 19-dik napján d. e. 9 órakor V.-Pécs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoztartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 67 frot készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cikk 42-dik §-ában jelzett árfo-lyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-venyt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887. évi decz. hó 18. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
tszéki bíró.

Árverés.

A debreczeni kir. pénzügyigazgató-ság közhírré teszi, miszerint Debreczen városában, Széchenyi utcán a kincstár tulajdonát képező Steiner Sándorné féle 1789 számú ház udvarral és a hozzá tar-tozó összesen 4 hold 1100 □-al területű ugynevezett ondódi szántóföld alólirott pénzügyigazgatóság helyiségében 1888. év január hó 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverés útján örök áron el-fog adatni.

Kikiáltási ár 12,000 frt. — a kö-zelebbi feltételek a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság 2-ik számú helyiségében megtudhatók.

Debreczen, 1888. évi január hó 8-án.

Darvassy.

A legrégebbi népies gyógyszer a koncentrált kosterneuburgi tag-esszencia. (köszvény folyadék)

az orvos- és orvosi mőterem-ben megvizsgálva és bejegyzett véd-jegy által e'adása biztosítva.
1/2 üveg 50 kr.
egy üveg egy frt
postai szállítással
15 krral több.

gyógyszerész Klosterneuburgban.

Valódi minőségben a következő gyógy-szertárakban: Főraktár Magyarországon részére:
Török József, Budapest, királyutca 12.
DEBRECZENBEN: Dr. Rotschnek Emil
gyógyszerésznél.

Cs. k. 15. sz. gróf Pálffy huszárezred.

Ikt. 3808. sgtl.

Hirdetmény.

A cs. kir. közös hadügyminiszterium 3. oszt. 1887. évi december 4-iki 3052./I. sz. rendelete folytán 1888. mártiustól június végéig terjedő hónapokban, az ezred létszámából 25 ló kerül, élelmezés és haszonvevés céljából, magánosok-hoz, hasonló feltételek mellett, mint az, a m. k. honvéd-lovaságnál szokásos, azon különbséggel, hogy a lovak évenként csak egyszer, őszszel, 3 heti fey-ver gyakorlatra hivatnak be.

Ezen lovaknak életkora nem leend őt éven alól, és nem nyolc éven felül és kilesznek választva úgy, hogy azok a magán használati célok-nak teljesen megfeleljenek.

Azon ló-tulajdonos urak, kik ilyen lovakat óhajtanak, és kellő vagyon-biztosítékot nyújtanak, szíveskedjenek ezen óhajokat

1888. február 5-éig

lakásuk (utca és házsám) valamint foglalkozásuk, továbbá a kívánt lovak mennyisége, és azon idő megjelölésével, mely időre az átadás kívántatik, irás-belileg az ezred parancsnokságának tudtára adni.

A lovak végleges átadása, illetőleg a későbbre való előjegyzés felől a jelentkező ló-tulajdonos urak ideje korán értesítettetni fognak.

Debreczen, 1888. január 10.

A cs. k. 15. sz. gróf Pálffy huszár-ezred parancsnokságától.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, kiválóan pedig a bőrne-mű iparcikkeket gyártó cipész, eszmadia és szijgyártó urakat, hogy

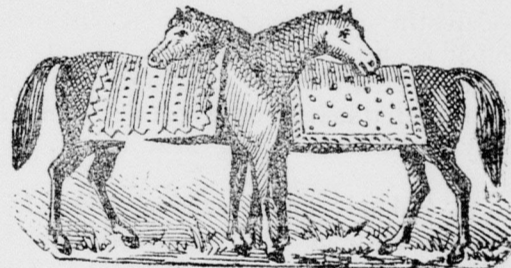
bőrgyári-raktáramat

legkülönbözőbb választékú bőrneműekkel, s az e szakmához tartozó összes cikkekkel — az alant irt, törvényesen bejegyzett cég alatt — az újabb kor igényeinek teljesen megfelelőleg dusan berendeztem; s áru-im kitűnő minősége mellett a legjutányosabb árakat szabtam meg.

A szijgyártó uraknak

különösea ajánlom kitűnő minőségű *blanc-bőr készletemet s kész-és készíttelen szeredásaimat.*

A szüicsmester urak szükségleteire szolgálok szép erdei fekete báránybőrökkel, — valamint a legjobb vörös és sötétzöld bőrökkel, nagy választék és jutányos árak mellett.

A tisztelt gazdaközönség s ló-tulajdonos urak becses figyel-mét bátorodom felhívni különböző minőségű, rendkívül jutányos lótarakó pokróczaimra s a t. gazdaközönséget különösen első rendű gépszijkészletemre.

Ezen **gépszijkészletet**

nem ajánlhatom eléggé a GÓZMALKOK IGAZ-GATÓI s TULAJDONOSAI szives figyelmébe, mert ezek nálam bármily szélesség-ben azonnal kaphatók és megrendelhetők.

Lelkiismeretes, és előzékenységgel páro-sult pontos kiszolgáltatást biztosítva, vagyok

Debreczen, 1888. Január havában.

kiváló tisztelettel
Lusztig Mór
BŐRKERESKEDŐ.

a kistemplom melletti bazárépületben.

SZEPESY ANTAL

DEBRECZEN.

Padlózatok számára:

Keil Alajos Bécsből,

Padlózat-fénymázát

mint legkitűnőbb mázólszert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, — 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr,
— 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő szert kemény padló számára,
1 köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

SZEPESY ANTAL

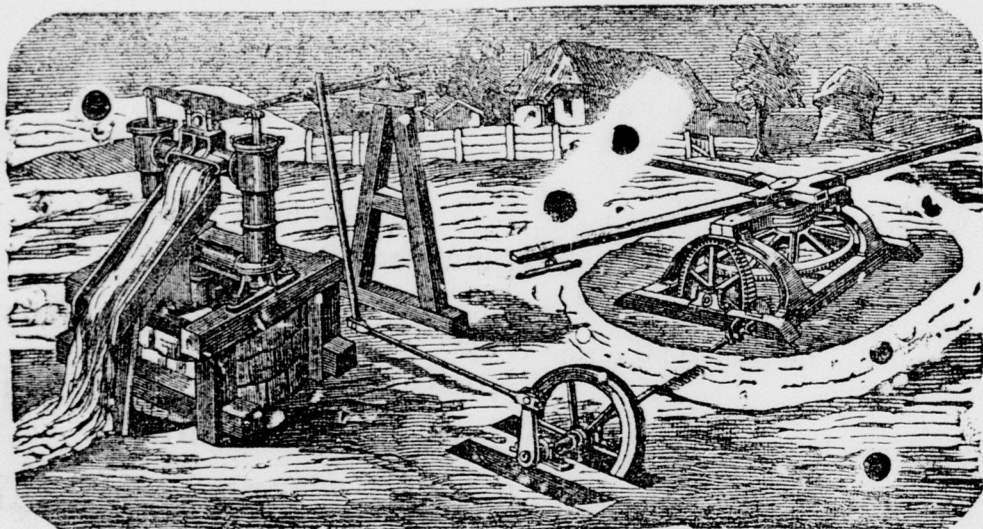
DEBRECZENBEN, a vázosház épületében.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára harang és ércöntődéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.